

Solutions

- Bærekraftige investeringer

Sommer
2019

Innhold

Leder: Erklæring om klimakrise	3
Climate Action: Equinor vil gjøre mer for klimaet	4
Verdt å vite	5
Kostnaden ved ESG	6
Løsningsselskap: Soloppgang for Scatec Solar	8
Analytikerhjørnet: Bestiktelser undergraver en bærekraftig utvikling	10

Publisert juli 2019

Forsidebilde: Panama City (Colourbox)

Erklæring om klimakrise

Matthew Smith
Leder for bærekraftige investeringer

Når vi en gang i framtiden skal se tilbake på 2019, er det ikke utenkelig at vi vil se på dette året som et vendepunkt i kampen for å unngå de mest katastrofale virkningene av global oppvarming. Men det skyldes ikke at økningen i atmosfærens CO₂-innhold er i ferd med å avta. De siste målingene viser tvert imot at CO₂-innholdet er høyere enn noensinne, og i mai i år var det på hele 414 ppm (deler per million). Innholdet øker med litt over tre ppm årlig, og hvis vi fortsetter i samme takt, har vi bare tolv år igjen før vi når de nivåene som sannsynligvis vil føre til en oppvarming på over 2 grader.

Det vendepunktet vi kommer til å se tilbake på, er et annet: tidspunktet da vi begynte å snakke om global oppvarming på en ny måte, og da man begynte å vise en form for lederskap som faktisk hadde effekt. Over 500 lokale myndigheter, inkludert Kongsvinger kommune, og tre land, Storbritannia, Canada og Sveits, har alle nylig erklært klima- og miljøkrise. Skeptikerne vil sannsynligvis mene at dette er en meningsløs lek med ord og ikke noe som vil ha noen faktisk virkning i kampen mot klimaendringer. Men da glemmer de noe grunnleggende ved menneskelige samfunn og ved politikk: Hvordan utfordringer defineres, har direkte konsekvenser for hvilke mottiltak som iverksettes. Det er ingenting i begrepene klimaendringer og global oppvarming som i seg selv antyder at vi står overfor en krise. En klimakrise, derimot, er noe som krever umiddelbare, radikale nødtiltak. Og hvis det er én ting vitenskapen utvetydig forteller

oss om klimaet, er det at vi står midt oppe i den mest alvorlige naturkrisen menneskeheten noensinne har stått overfor.

I en slik situasjon vil det være naturlig å forvente at lederne viser lederskap. Det er rimelig å forvente mer tverrnasjonalt samarbeid, mer tverrpolitisk enighet innenfor land og koordinerte tiltak fra internasjonale organer. Det vi faktisk har sett, er det motsatte. Klimaendringer har vært et av de mest splittende spørsmålene de siste 25 årene, og et spørsmål som har understreket interessemotsetningene mellom utviklede land og utviklingsland. Det er også et spørsmål som viser i hvor liten grad internasjonale organer som FN er i stand til å være pådrivere for en ambisiøs internasjonal innsats når det virkelig gjelder. Parisavtalen fra 2015 satte en stopper for kranglingen, men det gjenstår å se om landene er i stand til å nå sine egne mål.

De siste seks månedene har kampen mot klimaendringene tatt en overraskende vending, ved at det virkelige klimalederskapet har begynt å komme

fra en ny kant. Det begynte med at én 16-åring, Greta Thunberg, skulket for klimaet hver fredag, men utviklet seg snart til en verdensomspennende bevegelse man ikke hadde sett maken til, med elever over hele verden som var villige til å streike for klimaet og innta gatene med sine krav. Kravene deres reflekterte en forståelse av hvilke konsekvenser klimaendringene ville ha for deres liv. De krevde at det måtte bli slutt på de kompromissene og den mangelen på ambisjoner som har preget innsatsen så langt, og at politikerne måtte ta ansvar. Disse elevene har ikke stemmerett ennå, men de har likevel klart å redefinere klimaendringene. De har gitt oss en ny forståelse av utfordringene, som uten tvil vil intensivere klimainnsatsen verden over og motivere beslutningstakerne til å gjøre noe som virkelig monner.

I denne utgaven av Solutions drøfter vi klimaendringer fra et investorperspektiv. Du vil finne eksempler på hvordan investorer også kan vise klimalederskap – og oppnå svært interessante og gode resultater. God lesning!

klimatiltak:

Equinor vil gjøre mer for klimaet

Emine Isciel
Senior analytiker på klima og miljø

Sammen med investorgruppen Climate Action 100+, som Storebrand Asset Management er en del av, har Equinors forpliktet seg til å ta betydelige og ytterligere skritt for å møte klimautfordringene.

Investorinitiativet Climate Action 100+, består av over 300 investorer som forvalter over 33.000 milliarder dollar. Initiativet skal sikre at selskapene som slipper ut mest drivhusgasser globalt tar nødvendige grep for å møte klimautfordringene. Storebrand, sammen med HSBC og UBS, leder dialogen med Equinor på vegne av de 300 investorene.

– Som investor er vi overbevist om verdien av aktivt eierskap gjennom samarbeid med selskaper vi investerer i og andre investorer. Resultatene fra prosessen med Equinor har forsterket denne overbevisningen, sier Storebrands konsernsjef, Odd Arild Grefstad.

Shell og BP først ut

I en fellesuttalelse som er blitt til i samarbeid med investorene, forplikter Equinor seg til en forretningsstrategi som er i samsvar med målene satt i Parisavtalen. Selskapet vil også sette seg nye klimarelaterte mål for forretningsstrategien som strekker seg lenger enn 2030. Equinor vil offentliggjøre oppdaterte mål og ambisjoner i 2020, og deretter rapportere årlig på arbeidet med å nå disse målene. Equinor vil også jevnlig evaluere sine klimarelaterte ambisjoner, mål og nøkkeltall.

Equinors kunngjøring føyer seg inn i rekken av flere lignende avtaler nådd gjennom investorinitiativet Climate Action 100+, blant annet med Shell og BP. Til sammen viser forpliktelsene at aksjeeiernes har økt sin innflytelse gjennom initiativet.

Storebrands konsernsjef, Odd Arild Grefstad, er motivert av Equinors tiltak

– Equinor tilhører en gruppe av større olje – og gasselskaper som forstår at handling må til for å bekjempe klimendringene, for å sikre sin posisjon i en renere, global økonomi, sier Stephanie Pfeifer, som er medlem i styringsgruppen til Climate Action 100+, og leder for IIGCC, Institutional Investors Group on Climate Change.

Forventer at bransjen følger etter

Senioranalytiker i Storebrand sitt bærekraftsteam, Emine Isciel, forteller at Storebrand setter pris på tett dialog og diskusjon med selskaper som utvikler langsiktige verdier og nye bærekraftige løsninger.

– Ved å bygge på de grepene selskapet allerede har tatt, vil investorene fortsette

å jobbe med Equinor så de fullt ut tilpasser sin virksomhet med målene i Parisavtalen. Storebrand forventer også at andre i bransjen følger selskapets eksempel. Alternativt må de ta konsekvensene av å ignorere noen av deres største aksjonærer, sier Isciel.

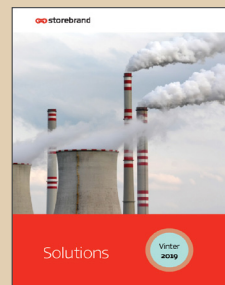
Storebrands konsernsjef Grefstad er enig.

– Det er svært motiverende å se at store selskaper som Equinor tar kritisk viktige skritt i riktig retning for å tilpasse strategien til Parisavtalen. Vi er svært fornøyd med at Equinor forplikter seg til en fremtid med lavt karbonavtrykk. Vi forventer at andre selskaper i energisektoren inspireres, og følger lederskapssignalet Equinor har satt, påpeker Grefstad.

Verdt å vite

Gikk du glipp av vinterens utgave?

I vinterens utgave av Solutions satte vi blant annet fokus på kullindustrien, som stadig tydeligere befinner seg i en blindgate, både politisk og økonomisk. Kullkraft er klimamessig høyrisikosport, men stadig mindre lønnsomhet har skapt en finansiell risiko knyttet til kullkraftvirksomhet som trolig vil fremskynde utfasingen av hele industrien. Resterende kullreserver bør trolig blir der de er – under bakken. Les vinterens utgave på www.storebrand.no/fondene.

Møt oss under Arendalsuka

Under Arendalsuka treffes nasjonale aktører innenfor politikk, samfunns- og næringsliv hverandre og møter folk for debatt og utforming av politikk for nåtid og framtid. Her deltar også Storebrand for å diskutere og fortelle om hvordan vi jobber med bærekraftige investeringer og viktigheten av dette. Halvparten av investeringene på verdens børser er pensjonspenger. Disse midlene har derfor en enorm kraft, og derfor er det ikke likegyldig hvordan pengene investeres. Storebrand deltar i ulike debatter og arrangementer, og også i år har vi med oss RS Storebrand som ligger i Pollen.

40.000 nye elbiler så langt i 2019

Det ble registrert 40.000 nye nullutslippsbiler i Norge i første halvår, og samlet antall på norske veier nærmer seg med det 250.000. Tesla Model 3 sto for hver fjerde nye elbilregistrering i første halvår, mer enn både eGolf og Nissan Leaf til sammen. For 2019 som helhet forventes det at rundt halvparten av alle nyregistrerte personbiler vil være nullutslippsbiler, mens en fjerdedel vil være bensin eller diesel. Den siste fjerdedelen vil være ulike former for hybridbiler.

Kilde: www.elbilstatistikk.no.

(Foto: Vlad Tchompalov, Unsplash)

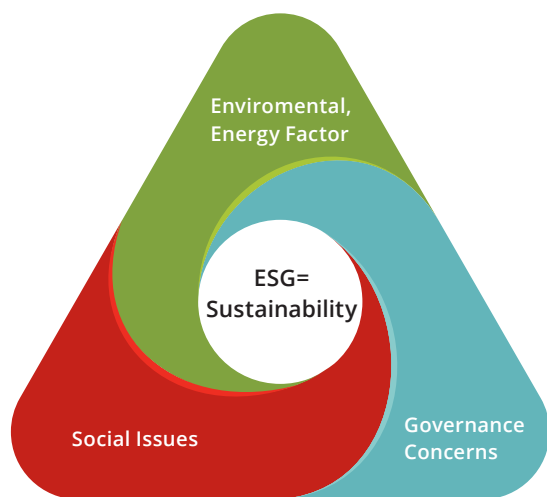
ESG:

Kostnaden ved ESG

Spiros Alan Stathacopoulos
Direktør for internasjonale kunder
og internasjonal distribusjon

Det går knapt en dag uten at det kommer et nytt fond som skal fokusere på ESG (Environment, Social, Governance), et kurs som skal gi investorer opplæring i bærekraft, eller en artikkel om viktigheten av bærekraftige investeringer. Noen institusjonelle kunder er skeptiske til kostnaden ved omfattende bærekraftsfokus i forvaltningen.

Dette er ESG

Forkortelse for de engelske ordene Environment, Social og Governance som står for miljømessige, sosiale- og forretningsetiske forhold. Begrepet brukes i tilknytning til bærekraftige investeringer, eller sustainable investments.

Storebrand har nærmere 25 års erfaring med bærekraftige investeringer, etter å ha hatt dette som kjerneverdi siden midten av 1990-tallet. I 2018 mottok selskapet tegninger for mer enn 23 milliarder kroner i verdipapirfond med fokus på bærekraftige investeringer (ESG-fond).

Parisavtalen som brekkstang

Interessen for verdipapirfond med ESG som en integrert del av investeringene har ikke alltid vært så stor som i dag, og de kommersielle mulighetene var i utgangspunktet begrensede. Men på slutten av 2015, etter Parisavtalen, bestemte en rekke institusjonelle investorer seg for å innta en mer aktiv rolle når det gjaldt bærekraft. Denne interessen økte ved at politikere i flere

europiske land også økte presset på institusjonene for å få dem til å ta hensyn til investeringenes virkninger på miljø, samfunn og selskapsstyring; i mange tilfeller tvang de dem til å ha egne ESG-mål ved siden av målene for kapitalavkastning.

Fondsintegrasjon

Som et resultat av dette har man de siste to årene sett tydelige tegn på at bærekraft er i ferd med å bli en integrert del av europeisk fondsforvaltning, og at forvalterne har blitt flinkere til å sette ord på tilnærmingen sin. Integrering av ESG er den foretrukne investeringsstrategien, og ifølge Eurosif (European SRI Study 2018) har denne type investeringer har en vekst på 60 prosent. Ifølge en gjennomgang

fra Bloomberg i april 2019 «er Europa fortsatt den største regionen for bærekraftige investorer, med ca. 14 billioner dollar viet disse strategiene.»

Høye kostnader?

Etterhvert som interessen for ESG har blitt større, har institusjoner gitt uttrykk for at de er skeptiske kostnadene ved integrasjonen av ESG i investeringene. Informasjon og kompetanse har alltid medført en kostnad for både fondsforvaltere og investorer. Etter vår erfaring kan problemet deles inn i tre hovedvurderinger: stordata, samarbeid og synergier.

Big data

Helt siden vi begynte å jobbe med ansvarlige investeringer i 1995, har

Risiko er, ifølge Warren Buffet, noe som oppstår når man ikke vet hva man gjør. Men hvis investorene setter kreftene sine inn der de kan ha størst innvirkning, og samarbeider med eksperter på andre områder, kan de oppnå bærekraftig avkastning.

Løsningsselskap:

Soloppgang for Scatec Solar

Scatec Solar-aksjen har mer enn doblet seg i verdi på Oslo Børs siden slutten av 2016. Det kan kanskje høres naturstridig ut, men kalde, mørke Norge har fostret en av de mest spennende leverandørene innen solenergi.

Norske Scatec Solar har spesialisert seg på å utvikle, bygge, eie og drifte kolossale solparker. De siste årene har parkene, på størrelse med hundrevis av fotballbaner klynget sammen, poppet opp i mange av de mest solrike landene i verden, blant annet Argentina, Brasil, Egypt, Honduras, Jordan, Mosambik, Rwanda, Sør-Afrika og Tsjekkia. På åskammer, mellom trær og langs sanddyner.

Scatec Solar produserer strøm til omkring 600.000 husholdninger, men dette antallet vil kunne nå millionen når selskapets kapasitetsmål for 2021 innfris. Da skal nemlig selskapet etter planen være i stand til å generere rundt 3,5 gigawatt (GW) fra sine eksisterende og kommende solparker.

Scatec Solar er et av løsningsselskapene Storebrand investerer i. Ikke bare har det lønt seg å eie aksjer i Scatec Solar, selskapet er dessuten godt posisjonert til å bidra til å oppnå FNs bærekraftsmål og målene i Parisavtalen, påpeker forvalter av fondet Philip Ripman.

– Scatec Solar er på en måte det ultimate løsningsselskapet, fordi de påvirker flere av FNs bærekraftsmål i en positiv retning på en gang.

Solparkene tilbyr ren energi (mål 7), støtter opp om innovasjon og infrastruktur (mål 9) og bidrar til bærekraftige byer og samfunn (mål 11), sier han.

Fakta om Scatec Solar

Bransje: Forsyning

Markedsverdi: 10 mrd NOK

Antall ansatte: 263

Børsnotert: Oslo Børs

Hovedkontor: Oslo

Scatec Solar opererer solcelleparker over hele verden. Foto: Scatec Solar

Scatec Solar er et av løsningselskapene Storebrand investerer i. Ikke bare har det lønt seg å eie aksjer i Scatec Solar, selskapet er dessuten godt posisjonert til å bidra til å oppnå FNs bærekraftsmål og målene i Parisavtalen

Philip Ripman
Porteføljeforvalter for
Storebrand Global Solutions

Scatec Solar
Improving our future™

Scatec Solar har et mål om kunne operere solparker med en samlet kapasitet på 3,5 gigawatt i 2021. Foto: Scatec Solar

Bestikkelser undergraver en bærekraftig utvikling

Andreas Bjørbak Alnæs
Analytiker bærekraftige investeringer

Mini-CV: Andreas Bjørbak Alnæs

Andreas ble en del av Storebrands team for bærekraftige investeringer i 2018. Spesialiteten hans er bærekraftsmål 16 «Fred, rettferdighet og sterke institusjoner» – og særlig bekjempelse av korrupsjon. Han har tidligere arbeidet med bistandsadministrasjon og korrupsjonsbekjempelse i Norad, Utenriksdepartementet og FNs utviklingsprogram. Han har en mastergrad i økonomi og administrasjon fra NHH og International University of Japan.

Grov korrupsjon, hvitvasking av penger, bestikkelser og underslag. Dette er ord vi vanligvis forbinder med land og selskaper som styres dårlig og henger etter i utviklingen, men i 2018 og 2019 ble det avdekket at store nordiske banker og andre selskaper også er innblandet i slik skadelig virksomhet.

Lav risiko – høy gevinst – store skader

Det vi har sett i disse sakene, og i de mye diskuterte Panama Papers, er trolig bare toppen av isfjellet. Sparebankene våre har blitt brukt til å hvitvaske penger for russiske kriminelle, og den østerrikske regjeringen måtte nylig gå av etter at viskansleren ble filmet idet han tilbød en investor tjenester mot en bestikkelse.

Forskere i Verdensbanken har anslått at det hvert år gis bestikkelser tilsvarende mer enn tre prosent av verdensøkonomien. De fleste bestikkelser er små, men totalsummen er nesten uforståelig. Korrupsjon og hvitvasking av penger har lav risiko og gir store

gevinster, så systemet må endres før vi kan vente oss store forbedringer.

Undergraver bærekraftsarbeid

I Storebrand ønsker vi å investere i selskaper som bidrar aktivt til bærekraftig utvikling, og korrupsjon er et betydelig hinder mot slik utvikling, spesielt når det gjelder bærekraftsmål 16. Vi investerer derfor ikke i selskaper som er involvert i grov korrupsjon eller andre former for alvorlig økonomisk kriminalitet, men ser etter selskaper som styres godt og har gode intensjoner. Like viktig som korrupsjonens økonomiske virkning er dens virkning

på den tilliten du har til et selskap som investor, eller til myndighetene som borger. Korrupsjon svekker styringssystemer, hindrer rettferdig konkurranse og tapper det offentlige for penger.

Det er mange eksempler på at enkeltpersoner har beriket seg på andres bekostning. Korrupsjon leder gevinstene til de få, men sprer kostnadene på alle andre. I korrupte forretningsforhold er det ikke pris eller kvalitet som avgjør; beslutninger blir snarere tatt på grunnlag av de involverte aktørenes personlige interesser. Dette motvirker i sin tur teknologisk utvikling. I tillegg til alvorlige samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser medfører korrupsjon store utfordringer for enkelt-selskaper. De direkte kostnadene forbundet med korrupsjon fungerer som en tilleggsskatt på investeringer. For oss som investorer betyr det redusert avkastning, og Storebrand ser på kampen mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet som avgjørende for å bevare tilliten til de globale finansmarkedene.

Forskere i Verdensbanken har anslått at det hvert år gis bestiktelser tilsvarende mer enn tre prosent av verdens-økonomien

Under dekke av Nordens gode navn og rykte

Avsløringene av storskala hvitvasking av penger gjennom nordiske banker som Danske Bank, Nordea og Swedbank har i alvorlig grad svekket nordens renomme som en region med lite økonomisk kriminalitet og vist at dette er problemer vi ikke kan overse. Administrerende direktører og styremedlemmer har måttet gå, og både investorer og myndigheter krever endring. I den årlige hvitvaskingsindeksen fra Basel Institute on Governance har alle nordiske land nå fått lavere skår, noe som indikerer at tilsynsmyndighetene ikke holder tritt med den teknologiske utviklingen, og at de ikke klarer å håndheve regelverket effektivt.

Et dystert bilde dannes av nordiske banker som, ofte via sine baltiske virksomheter, ble brukt av russiske kriminelle til å kanalisere midler til vesten. Hvorfor tok de sjansen på å gjøre dette gjennom land med en banksektor som oppfattes å være gjennomregulert med sofistikerte systemer for etterlevelse av lover og regler? Kanskje det er akkurat det som er grunnen. Oppfatningen om høy kvalitet og strenge regler har gjort at både banker og myndigheter har blitt mer avslappet når det gjelder etterlevelse og kundekontroll, og det har de kriminelle utnyttet.

Enorm omdømmerisiko

Men hvordan fungerer dette egentlig? Hvitvaskingen kan være både sofistikert og enkel. Ofte kommer midlene fra et korrupt land med dårlig

kontroll, men etter å ha gått igjennom vestlige banker ser de rene ut. Det kan være snakk om betalinger basert på fakturaer for fiktive varer og tjenester, eller banken kan ha en ansatt som samarbeider med kriminelle og omgår bankens innskuddsprosedyrer. Uansett er banken fortsatt ansvarlig for dårlige rutiner, dårlig styring og dårlig kultur.

Siden banker er utsatt for risiko fra hvitvaskere på flere fronter, må de være spesielt årvåkne. For finansinstitusjoner er det kort vei fra å mistenke at noen bruker dem til å hvitvaske penger, til å gjøre seg medskyldig eller involvert i slik aktivitet. Hvis det blir avslørt at en bank hvitvasker penger, pådrar banken seg både tap av virksomhet, saksomkostninger og bøter, og omdømmerisikoen er enorm. Bankene og deres styremedlemmer kan også bli straffeforfulgt for hvitvasking av penger, selv om de ikke visste at midlene stammet fra kriminell virksomhet. Kort sagt: De er ansvarlige.

Ikke la en god krise gå til spille

Bankene er i ferd med å gjennomføre endringer og har oppbemannet, men siden tilliten er på bunn, bør bransjen og tilsynsorganene sammen bruke tiden til å reformere systemer og regelverk samt til å skjerpe kontrollen. Ledere som ignorerer varsler eller mistenkelig høye inntekter fra små filialer, bør holdes ansvarlige, og institusjoner som har dårlige systemer for kundekontroll, bør straffes. Bankenes egne rutiner dreier seg ikke om å krysse av på et skjema, og vi kan ikke lenger stole på at bankene holder seg selv i sjakk.

At man lykkes med hvitvasking av penger, betyr at kriminell virksomhet faktisk lønner seg, samtidig som det et hinder for inkluderende økonomisk vekst og en trussel mot den finansielle stabiliteten. I Storebrand støtter vi reformen i banknæringen – nå er tiden inne for å innfri løftene i bærekraftsmål 16 – for å sikre fred og rettferdighet.

Utvalgte fond	Avkastning pr 30. juni 2019					Bærekraftsnivå
	Forvaltnings- kostnader (årlig)	Risiko (1-7)	2019 (%)	Siste 3 år (årlig)	Siste 5 år (årlig)	
Indeksnære fond						
Storebrand Global ESG Plus A	0,40 %	5	16,0 %	n.a.	n.a.	
Storebrand Global Indeks Valutasikret A	0,35 %	5	16,0 %	n.a.	n.a.	
Storebrand Indeks - Alle Markeder A	0,30 %	5	14,2 %	12,0 %	13,0 %	
Storebrand Indeks - Nye Markeder A	0,40 %	5	8,6 %	10,3 %	8,4 %	
Storebrand Indeks - Norge A	0,20 %	5	8,2 %	12,9 %	6,9 %	
Faktorfond						
Storebrand Global Multifactor A	0,75 %	5	11,7 %	9,8 %	13,1 %	
Storebrand Global Multifaktor Valutasikret A	0,85 %	5	12,2 %	n.a.	n.a.	
Aktive fond						
Storebrand AksjeSpar	1,00 %	5	12,6 %	10,4 %	10,1 %	
Storebrand Global Solutions A	0,75 %	5	14,7 %	14,5 %	13,9 %	
Storebrand Kombinasjon A	0,80 %	4	6,9 %	7,3 %	6,7 %	
Storebrand Norge A	1,50 %	5	9,7 %	12,4 %	8,8 %	
Storebrand Norge Fossilfri A	1,50 %	5	11,4 %	n.a.	n.a.	
Storebrand Vekst A	2,00 %	5	11,4 %	8,1 %	8,2 %	
Rentefond						
Storebrand Global Kreditt IG A	0,50 %	2	6,5 %	n.a.	n.a.	
Storebrand Høyrente A	0,25 %	1	1,1 %	1,9 %	1,7 %	
Storebrand Rente+ A	0,40 %	2	2,5 %	4,2 %	1,2 %	

Se fullstendig fondsliste på www.storebrand.no

Vi har søkt å sikre at informasjonen i dette dokumentet er korrekt, men tar forbehold om eventuelle feil eller mangler. Historisk avkastning gir ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, fondets risiko og kostnader. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap.